

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά
Τεχνολογικού Τομέα

Υδραυλικά & Πνευματικά ΣΑΕ

Ενότητα # 1: Πνευματικά Συστήματα

Μιχαήλ Παπουτσιδάκης
Τμήμα Αυτοματισμού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά Τεχνολογικού Τομέα**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

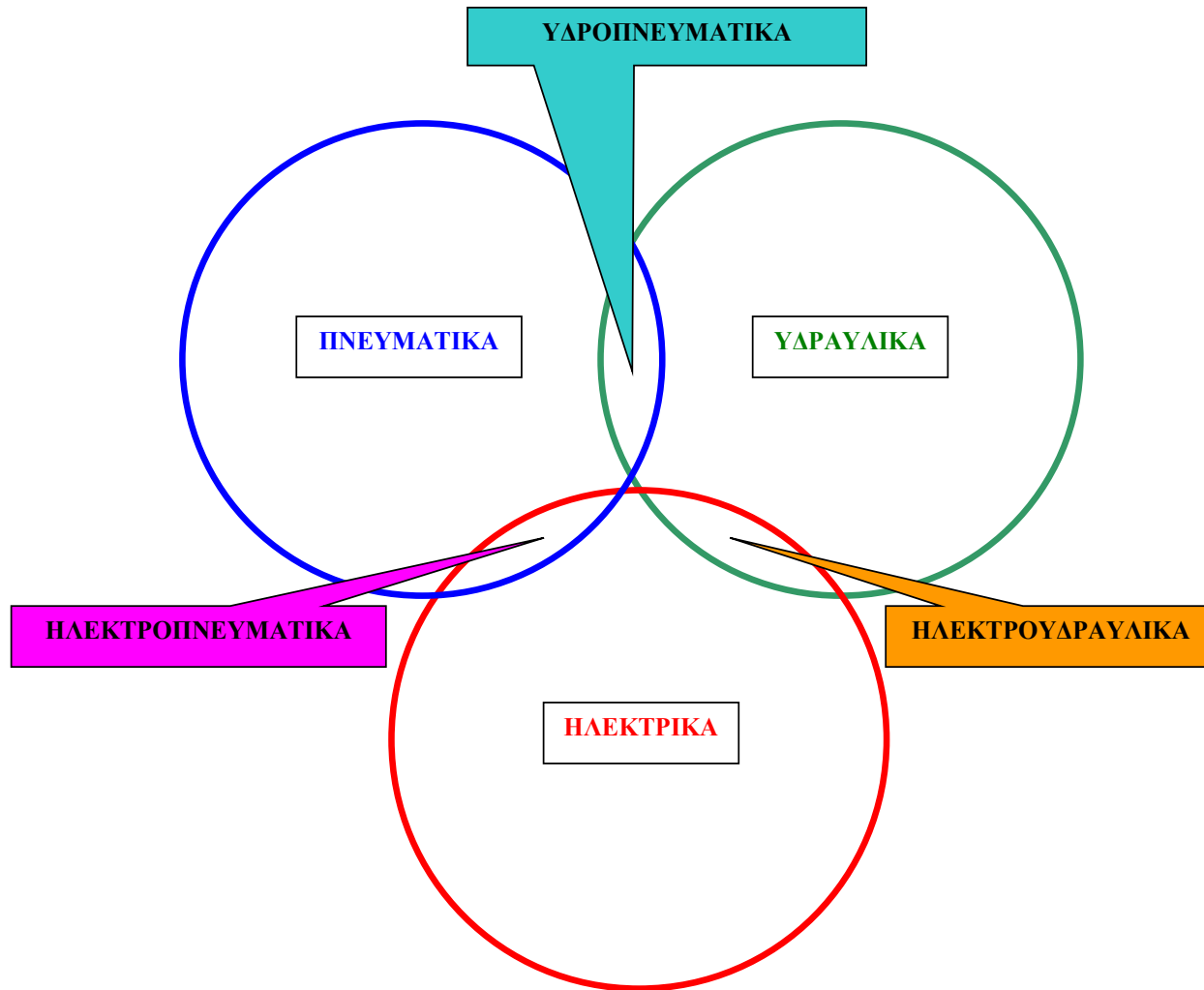
- Να εισάγει τον αναγνώστη στο αντικείμενο των υδραυλικών πνευματικών και μικτών συστημάτων αυτομάτου ελέγχου.
- Να παρουσιάσει τα πνευματικά έμβολα (λειτουργία, είδη, χρήσεις και τις εφαρμογές τους).
- Να παρουσιάσει τις βαλβίδες ελέγχου, σημάτων και τις ρυθμιστικές βαλβίδες.
- Να παρουσιάσει τη παραγωγή και προπαρασκευή αέρα καθώς και τα εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται για αυτό το σκοπό.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Υδραυλικά - Πνευματικά – Μικτά ΣΑΕ
2. Πνευματικά Έμβολα
3. Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης
4. Βαλβίδες Σημάτων
5. Ρυθμιστικές Βαλβίδες
6. Παραγωγή & Προπαρασκευή Πεπιεσμένου Αέρα

1. Υδραυλικά - Πνευματικά - Μικτά ΣΑΕ

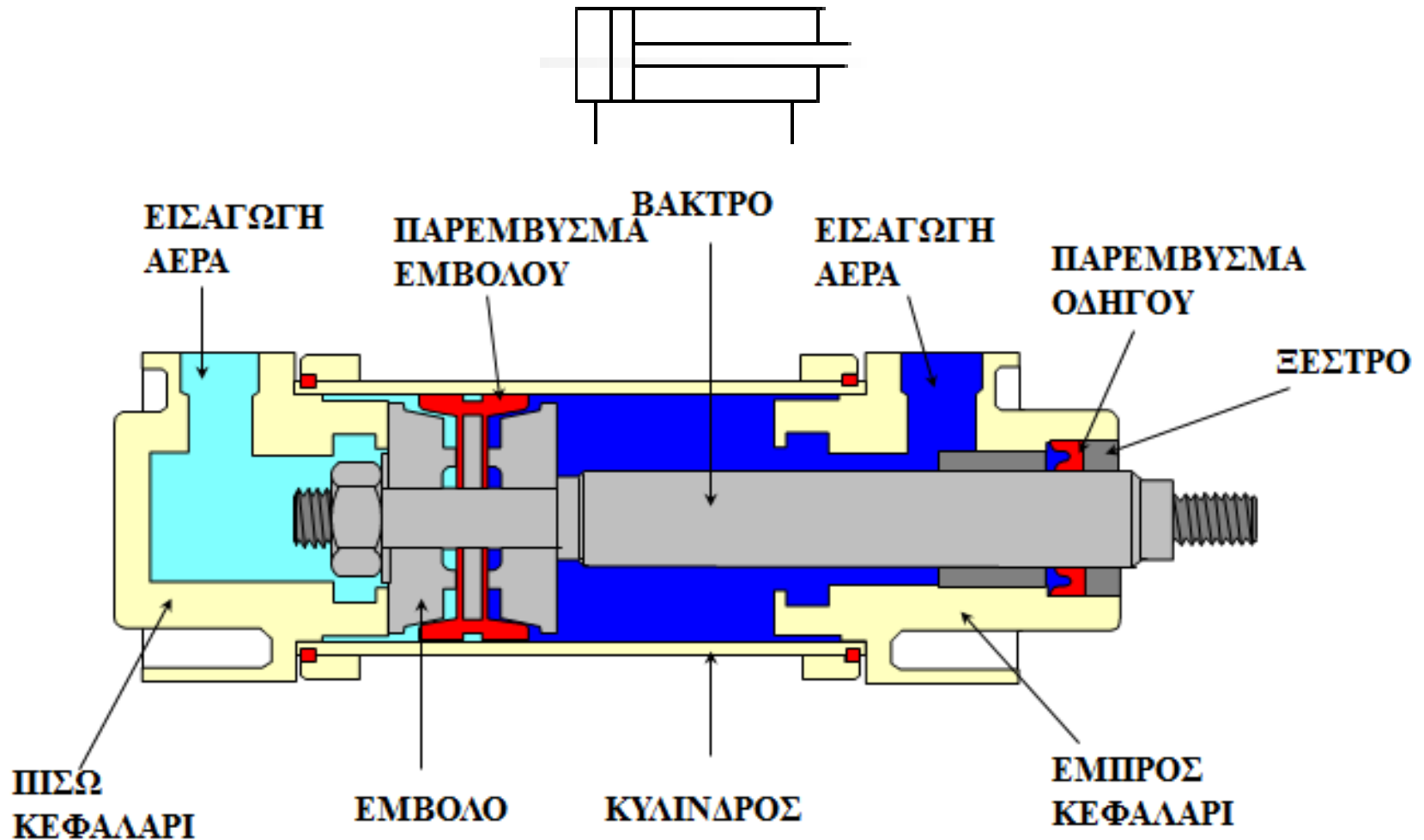
Μικτά Συστήματα

2. Πνευματικά Έμβολα

Τομή Εμβόλου Διπλής Ενέργειας

Τομή Πνευματικού Εμβόλου Χωρίς Βάκτρο

Διαστασεολόγηση Εμβόλων

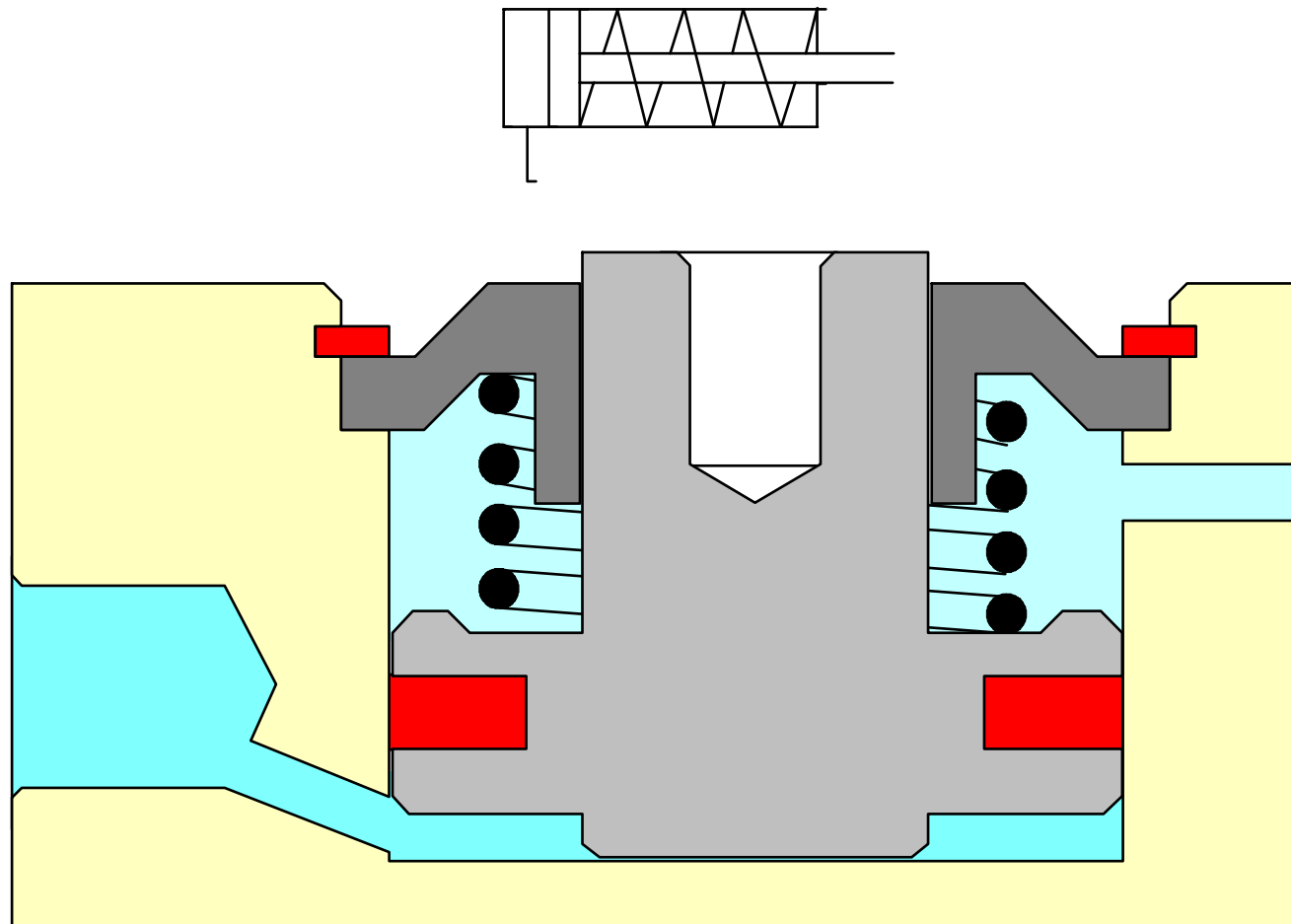
Τι Υπολογίζουμε στα Πνευματικά Έμβολα;

- Την **Δύναμη**
- Το μέγιστο μήκος **Διαδρομής**
- Την **Ταχύτητα**
- Την **Κατανάλωση** του αέρα

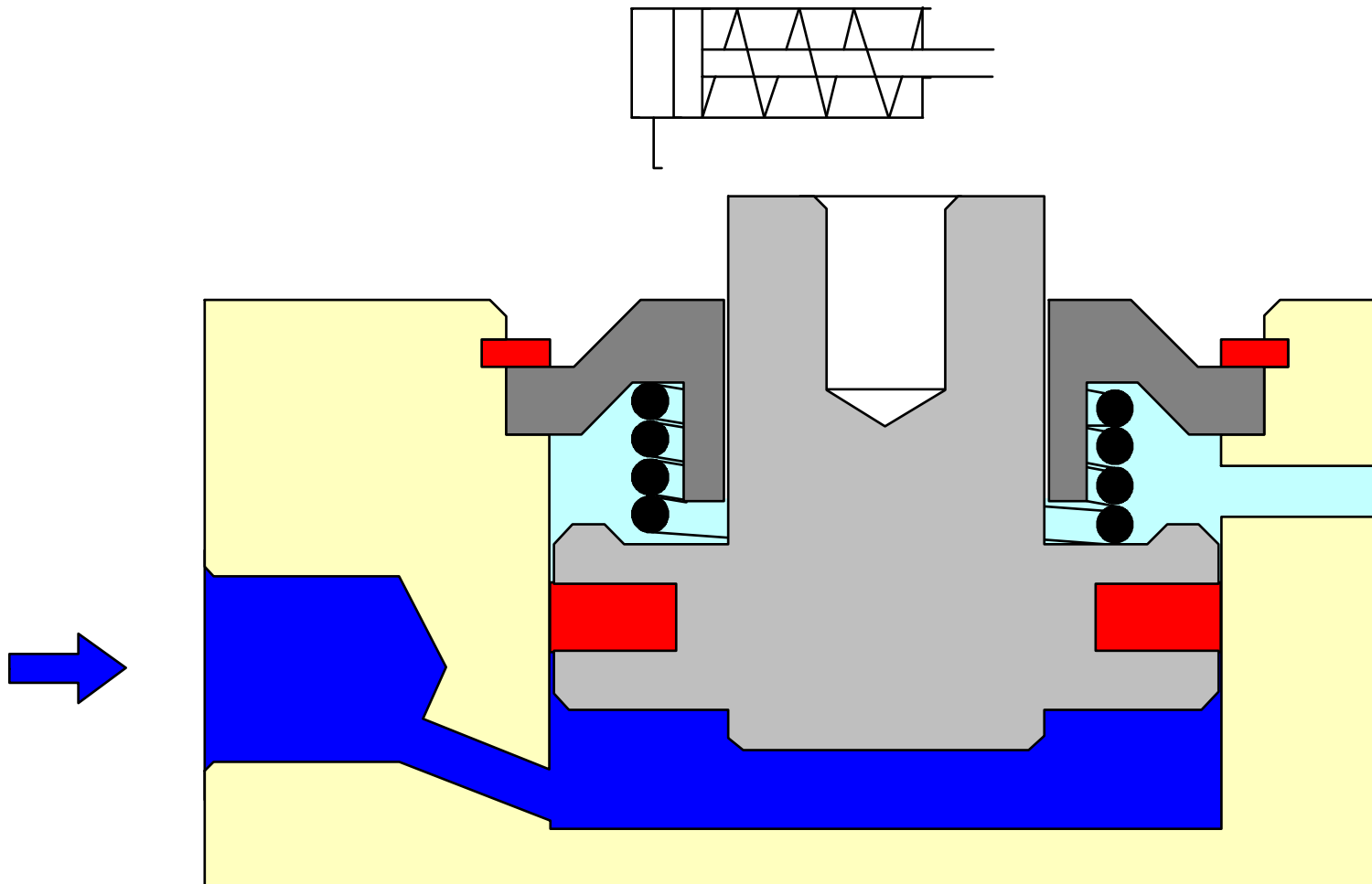
Χρήσεις και Ιδιότητες Εμβόλων Απλής Ενέργειας

- Παραγωγή έργου κατά τη μία κατεύθυνση
- Επαναφορά με ελατήριο ή εξωτερική δύναμη/φορτίο
- Οικονομία πεπιεσμένου αέρα
- Περιορισμός στη διαδρομή, συνήθως έως 100mm

Τομή Εμβόλου Απλής Ενέργειας (1/2)

Τομή Εμβόλου Απλής Ενέργειας (2/2)

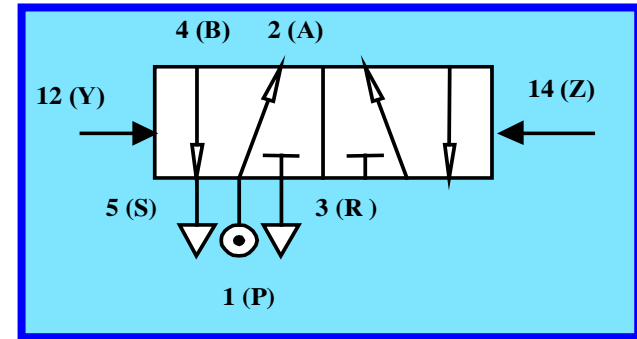

3. Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης

Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης (1/6)

Οι βαλβίδες ελέγχου κατεύθυνσης γενικά **διακρίνονται** σε βαλβίδες:

- με παραμένουσες θέσεις
- με ελατήριο επαναφοράς

Οι **μηχανισμοί ενεργοποίησης** διακρίνονται σε τρεις τύπους:

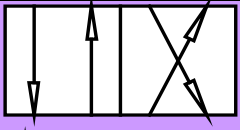

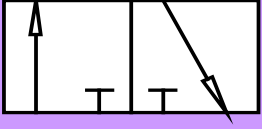

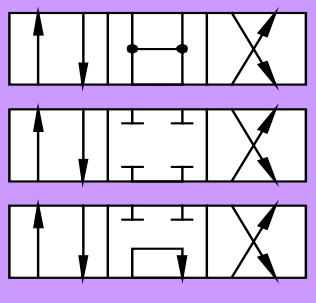

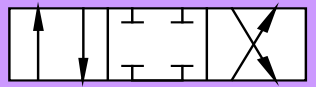

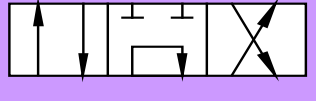
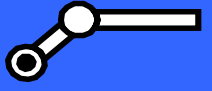
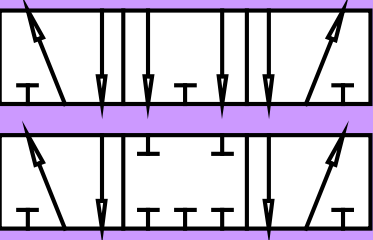

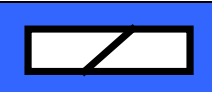
- Πνευματικό σήμα
- Μηχανικό σήμα
- Ηλεκτρικό σήμα

Από **κατασκευαστική άποψη** οι βαλβίδες 5/2 διακρίνονται σε κατηγορίες:

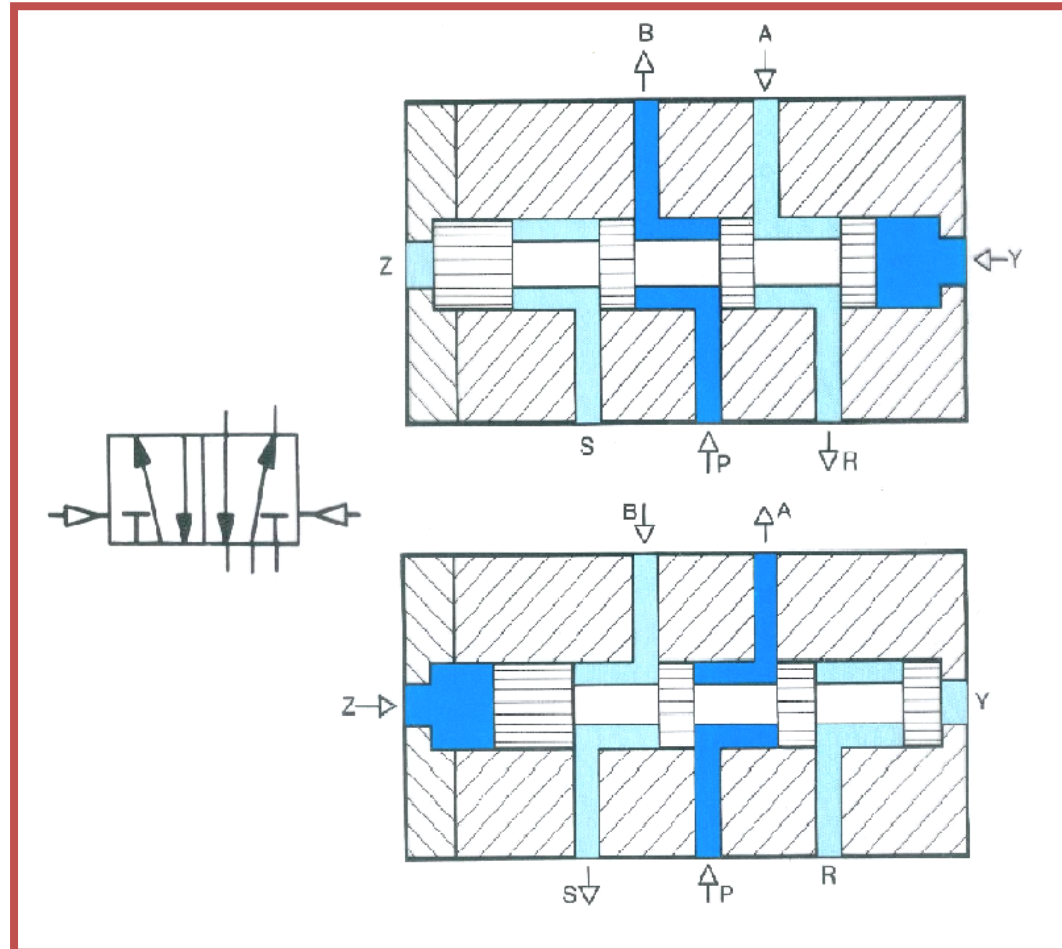
- Βαλβίδες εμβόλου.
- Βαλβίδες με έδρες.
- Βαλβίδες με δίσκο.

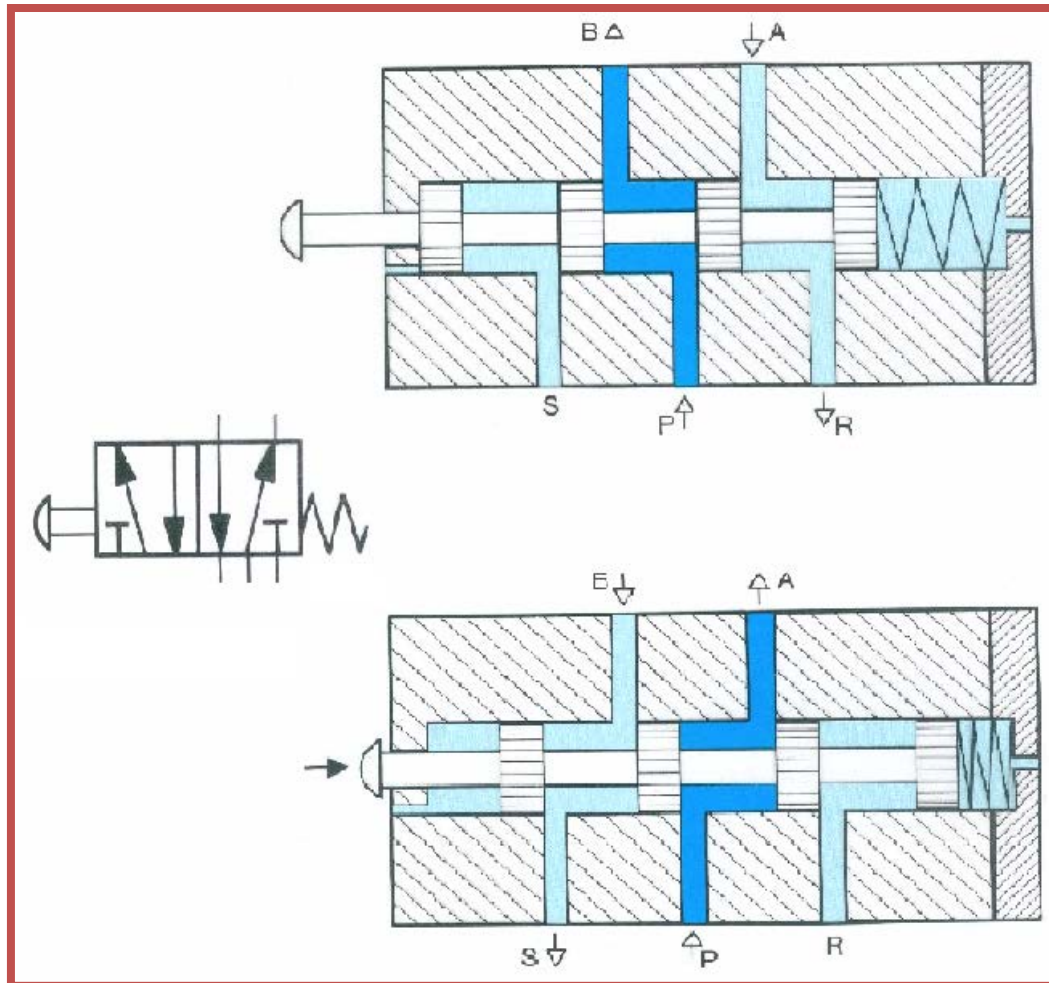
Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης (2/6)

	Πενταδοική βαλβίδα δύο θέσεων (5/2)		Γενικό σύμβολο χειροκίνητου τρόπου ενεργοποίησης
	Τετραδοική βαλβίδα δύο θέσεων (4/2)		Ενεργοποίηση με κομβίο
	Τριοδοική βαλβίδα δύο θέσεων (3/2)		Ενεργοποίηση με χειρομοχλό
	Τετραδοική βαλβίδα τριών θέσεων (4/3) με κέντρο ανοικτό		Ενεργοποίηση με ποδόπληκτρο
	Τετραδοική βαλβίδα τριών θέσεων (4/3) με κέντρο κλειστό		Ενεργοποίηση με ρόλλερ
	Τετραδοική βαλβίδα τριών θέσεων (4/3) με κέντρο κλειστό & ανακούφιση		Ενεργοποίηση με αρθρωτό ρόλλερ
	Πενταδοική βαλβίδα τριών θέσεων (5/3)		Ενεργοποίηση με πνευματικό σήμα
			Ενεργοποίηση με ηλεκτρικό σήμα

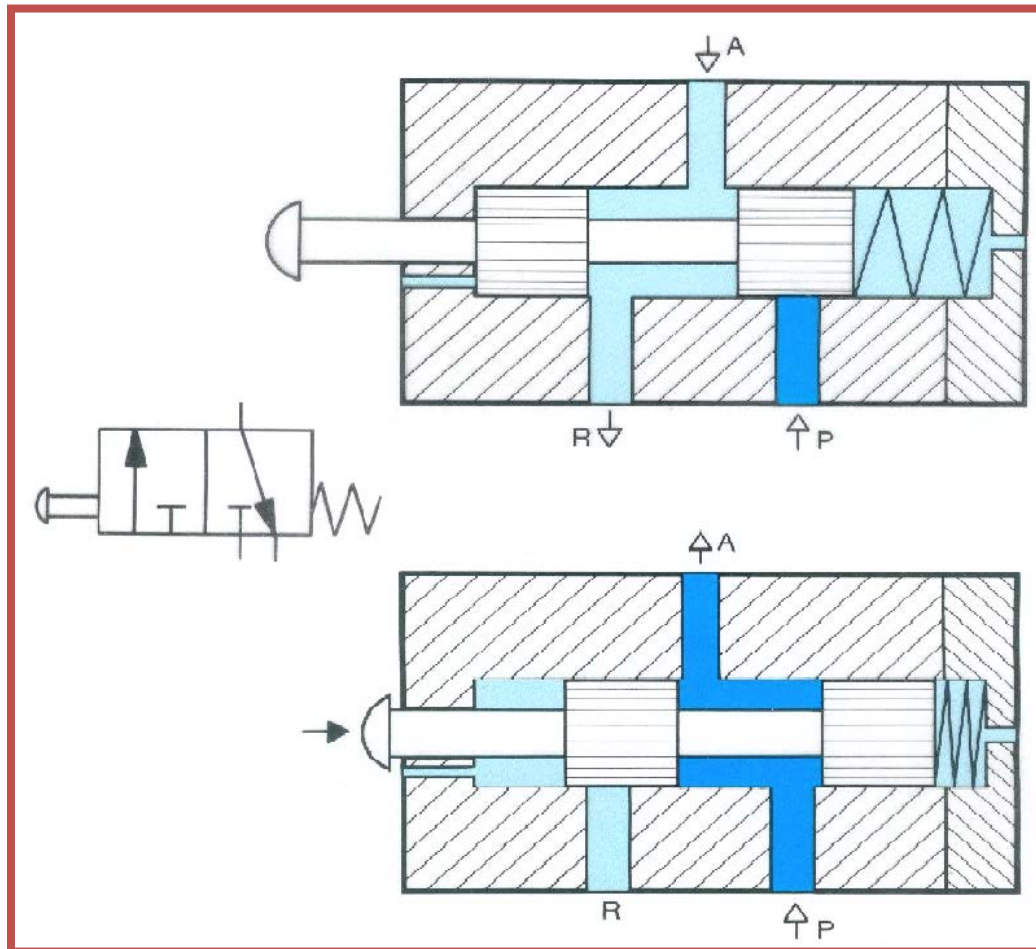
Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης (3/6)

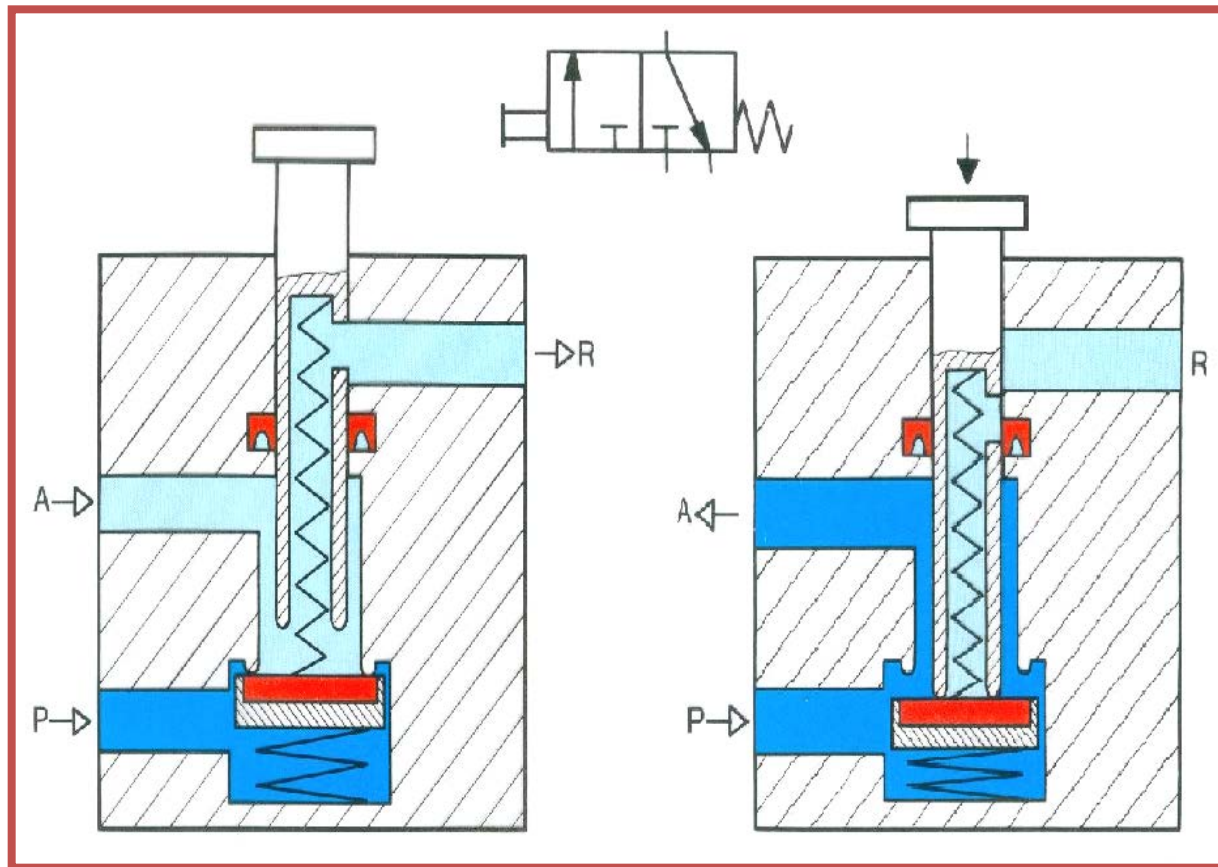
Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης (4/6)

Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης (5/6)

Βαλβίδες Ελέγχου Κατεύθυνσης (6/6)

Παροχή Πνευματικών Βαλβίδων

Σε όλες τις βαλβίδες υπάρχει θεωρητικός τρόπος υπολογισμού της πραγματικής παροχής.

Για δεδομένη πίεση αέρα και πτώση πίεσης στη βαλβίδα, η σχέση αυτή είναι:

$$Q = 1,6 \cdot K_V \cdot \sqrt{\Delta P \cdot P_{εξ.}}$$

όπου:

ΔP Η πτώση πίεσης στη βαλβίδα με $\Delta P < 50\% P_{\text{εισόδου}}$.

$P_{εξ.}$ Η πίεση αέρα στην έξοδο.

Q Η παροχή της βαλβίδας.

K_V Συντελεστής δυνατότητας παροχής βαλβίδων.

4. Βαλβίδες Σημάτων

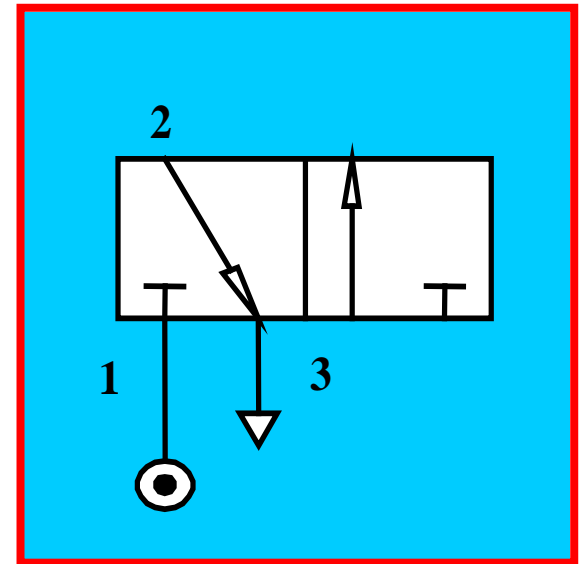
Βαλβίδες Σημάτων (1/3)

Η γενική κατάταξη των βαλβίδων σημάτων, που είναι 3/2 βαλβίδες γίνεται σε:

- Κανονικά κλειστές.
- Κανονικά ανοικτές.

Οι μηχανισμοί ενεργοποίησης διακρίνονται σε τρεις βασικούς τύπους:

- Πνευματικό σήμα
- Μηχανικό σήμα
- Ηλεκτρικό σήμα

Βαλβίδες Σημάτων (2/3)

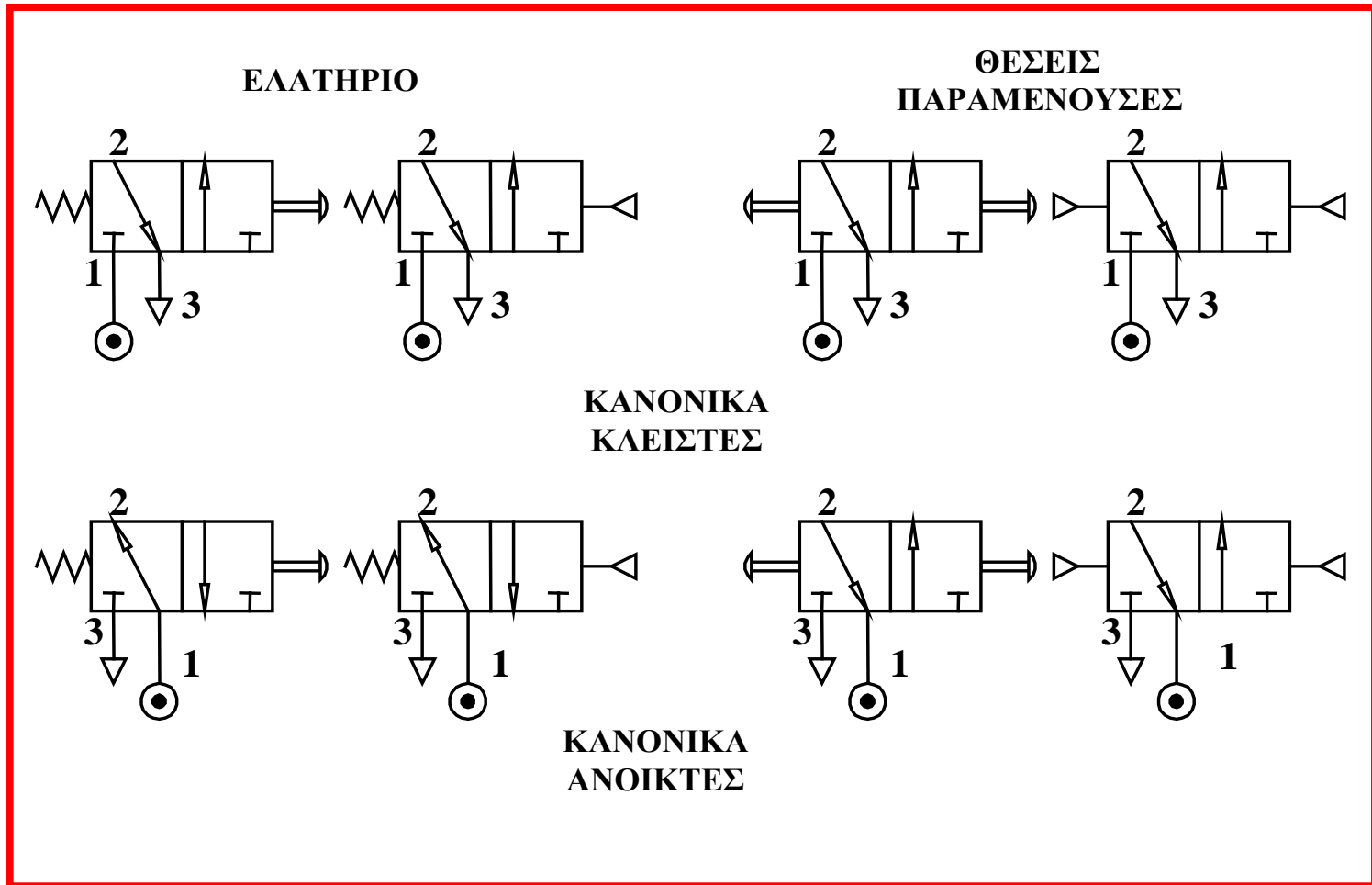
Μηχανισμοί ενεργοποίησης 3/2 βαλβίδων σημάτων είναι:

- Με κομβίο – μπουτόν και ελατήριο επαναφοράς.
- Περιστρεφόμενο κομβίο.
- Μηχανισμός ρόλλερ διπλής κατεύθυνσης.
- Μηχανισμός ρόλλερ μονής κατεύθυνσης.
- Μεμβράνη χαμηλής πίεσης.

Από κατασκευαστική άποψη οι βαλβίδες 3/2 διακρίνονται σε:

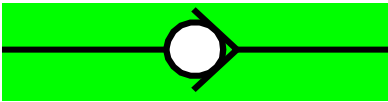
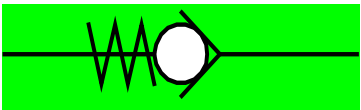
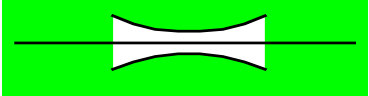
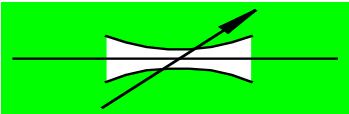
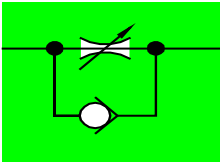
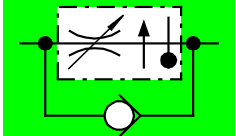
- Εμβόλου (Spool).
- Εδρών (Poppet).

Βαλβίδες Σημάτων (3/3)

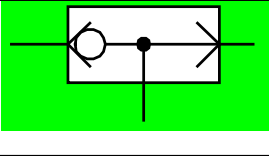
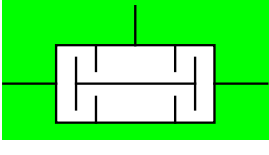
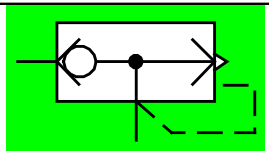
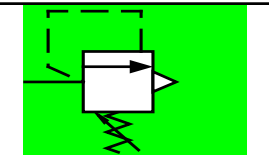
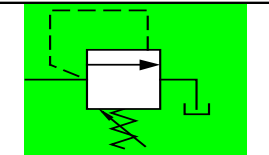
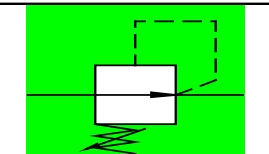

5. Ρυθμιστικές Βαλβίδες

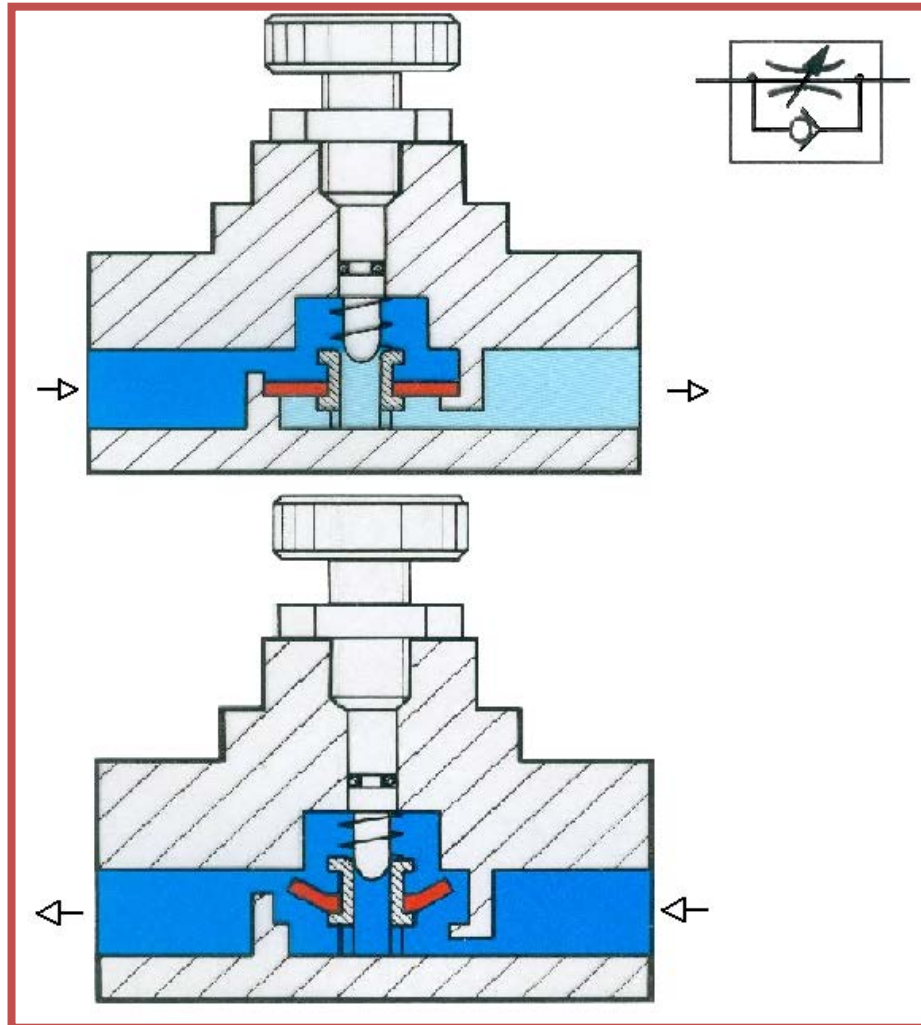
Ρυθμιστικές Βαλβίδες (1/4)

	Ανεπίστροφη βαλβίδα
	Ανεπίστροφη βαλβίδα με ελατήριο
	Στραγγαλιστική βαλβίδα
	Ρυθμιζόμενη στραγγαλιστική βαλβίδα διπλής κατεύθυνσης
	Ρυθμιζόμενη στραγγαλιστική βαλβίδα μονής κατεύθυνσης
	Ρυθμιζόμενη στραγγαλιστική βαλβίδα μίας φοράς ροής με αντιστάθμιση πίεσης και θερμοκρασίας

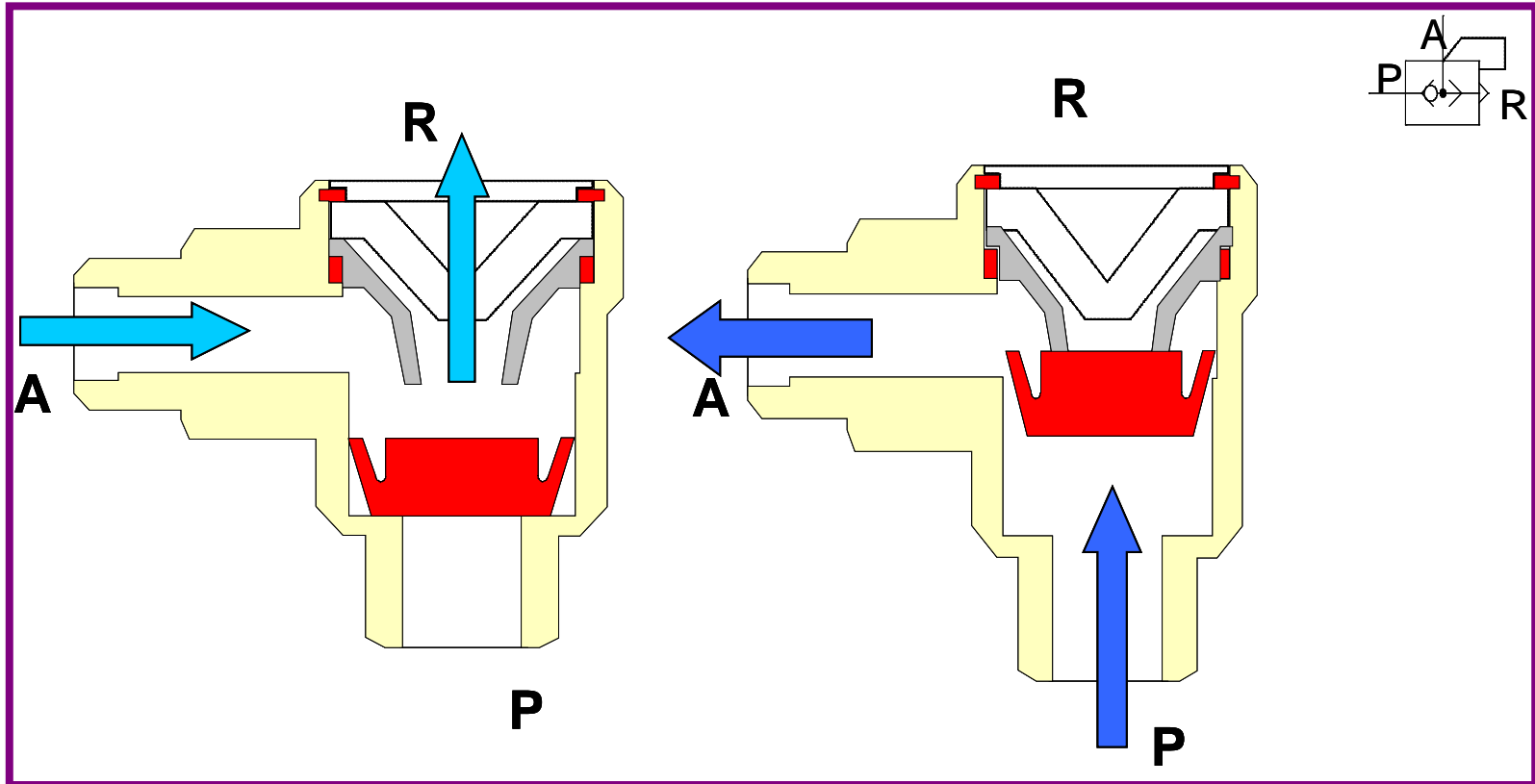
Ρυθμιστικές Βαλβίδες (2/4)

	<p>Βαλβίδα διαζευκτικής επιλογής (OR)</p>
	<p>Βαλβίδα συνδετικής επιλογής (AND)</p>
	<p>Βαλβίδα ταχείας ανακούφισης</p>
	<p>Ρυθμιζόμενη πνευματική ασφαλιστική βαλβίδα.</p>
	<p>Ρυθμιζόμενη ανακουφιστική βαλβίδα.</p>
	<p>Ρυθμιστής πίεσης</p>

Ρυθμιστικές Βαλβίδες (3/4)

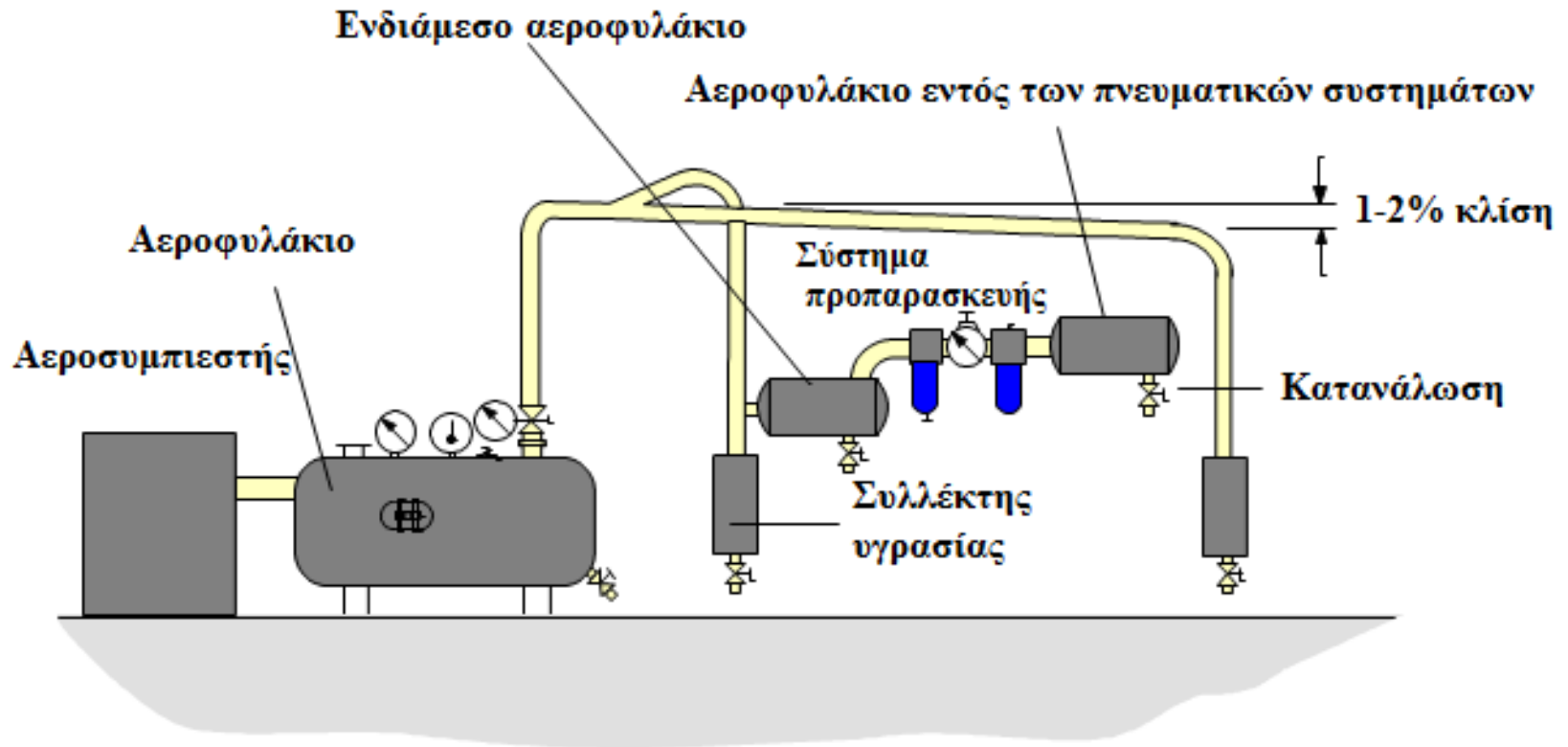
Ρυθμιστικές Βαλβίδες (4/4)

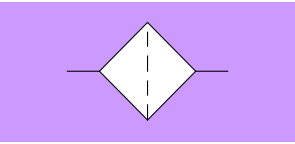
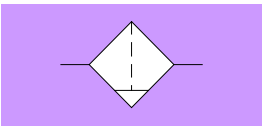
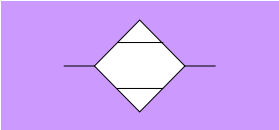
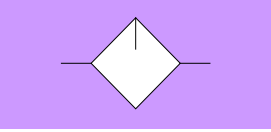
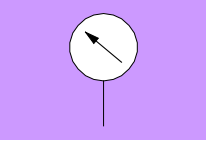
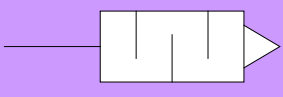
6. Παραγωγή & Προπαρασκευή Πεπιεσμένου Αέρα

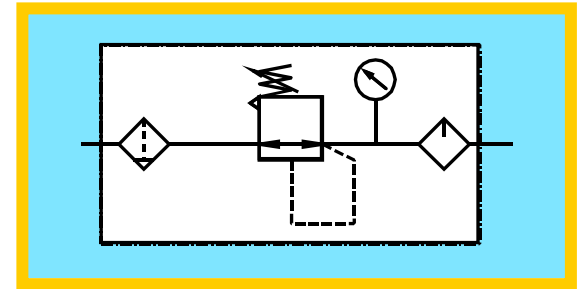

Παραγωγή Πεπιεσμένου Αέρα

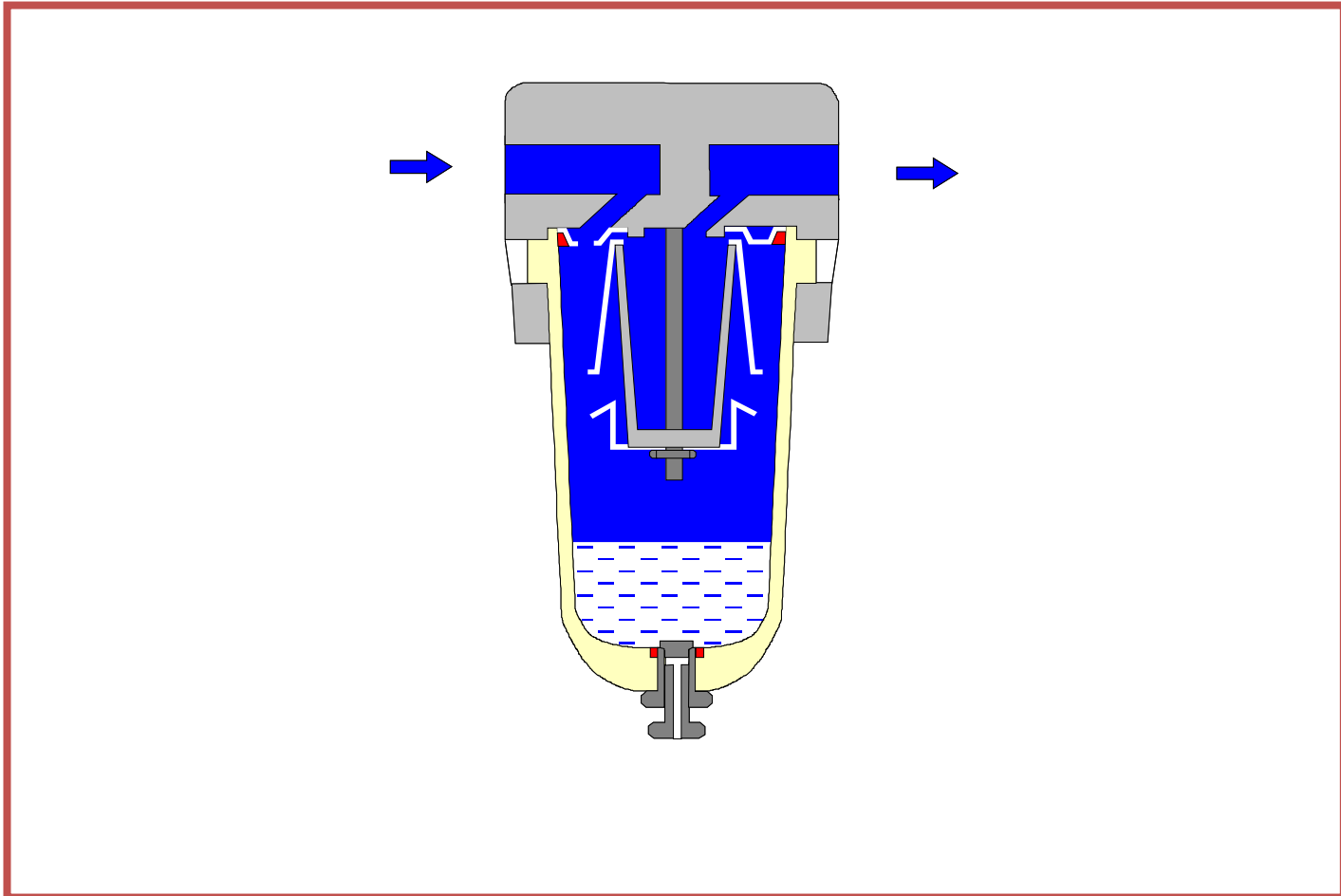

Προπαρασκευαστής Αέρα (1/3)

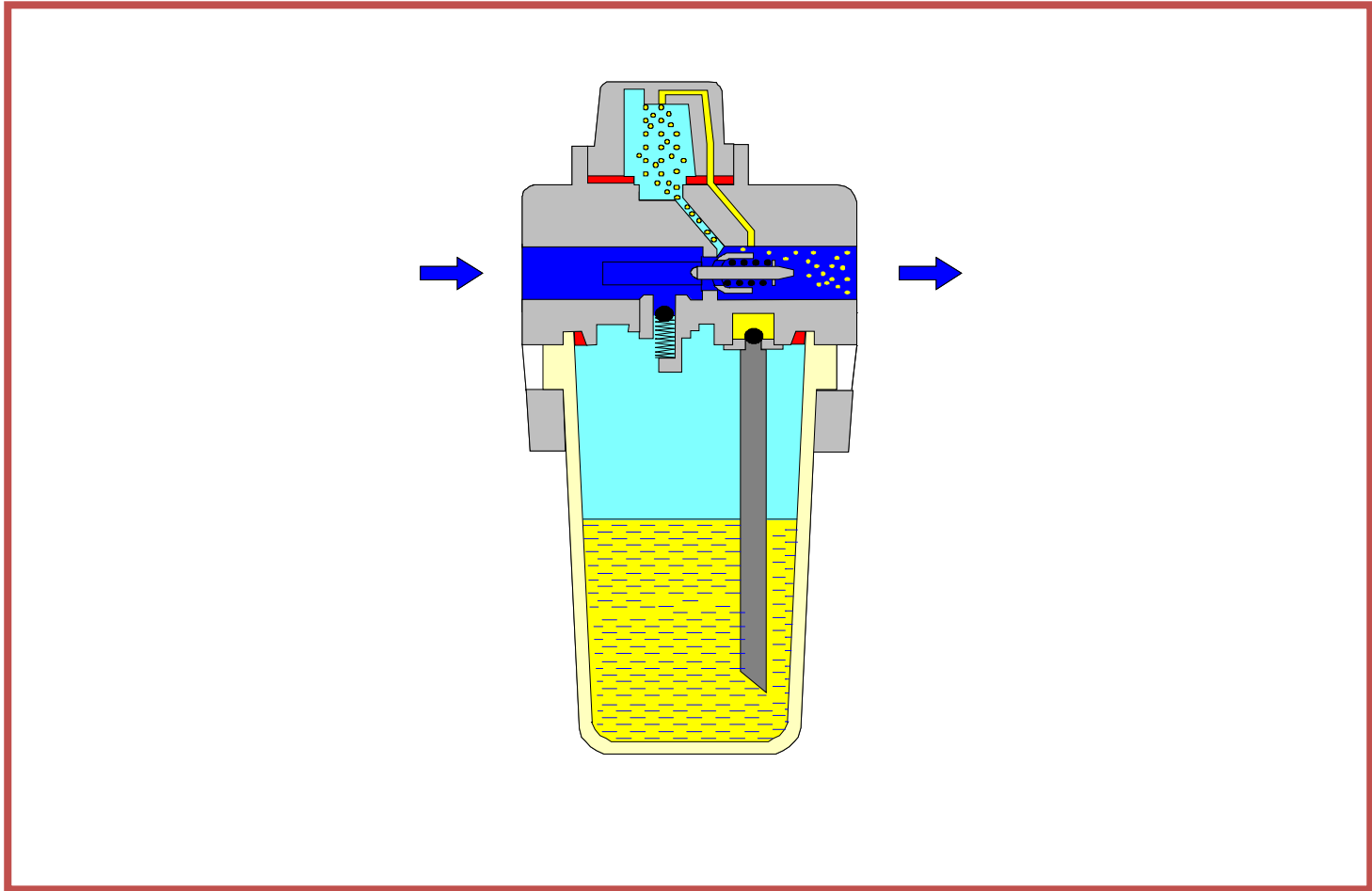
	Φίλτρο καθαρισμού από μικροσωματίδια
	Συνδυασμός φίλτρου και υδατοπαγίδας.
	Ξηραντήρας αέρα με χημικά μέσα.
	Λιπαντήρας αέρα.
	Μανόμετρο
	Σιγαστήρας.

Προπαρασκευαστής Αέρα (2/3)

Προπαρασκευαστής Αέρα (3/3)

Μονάδες μέτρησης

Πίεση (p): **1 bar** = 1kp/cm^2 = 100kPa = 14.5psi

Παροχή (Q): **lt/min**

Δύναμη (F): **1 kp** = $9,81 \text{N}$

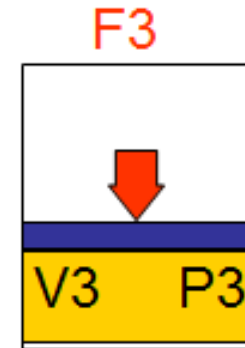
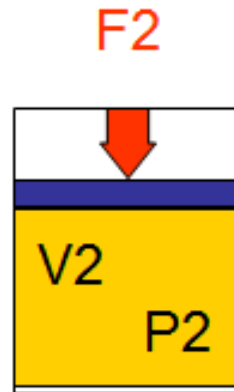
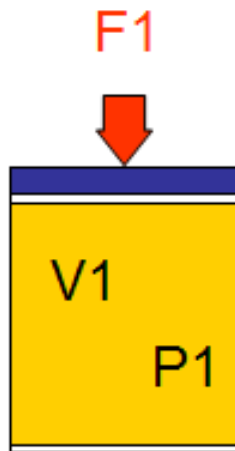
Μάζα (m): **Kg**

Μήκος (l): **1mm** = $0,001 \text{m}$

Το γινόμενο πίεσης και όγκου παραμένει σταθερό

Ο αέρας είναι συμπιεστός.

Με την μείωση του όγκου αυξάνει η πίεση.

$$P1 * V1 = P2 * V2 = P3 * V3 = \text{σταθερό}$$

Καταστατική εξίσωση των αερίων

Με την αύξηση της θερμοκρασίας αυξάνει ο όγκος του αέρα ή η πίεση του.

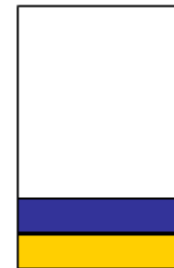
V_2
 T_2

$P_1 * V_1$

T_1

=

V_1
 T_1

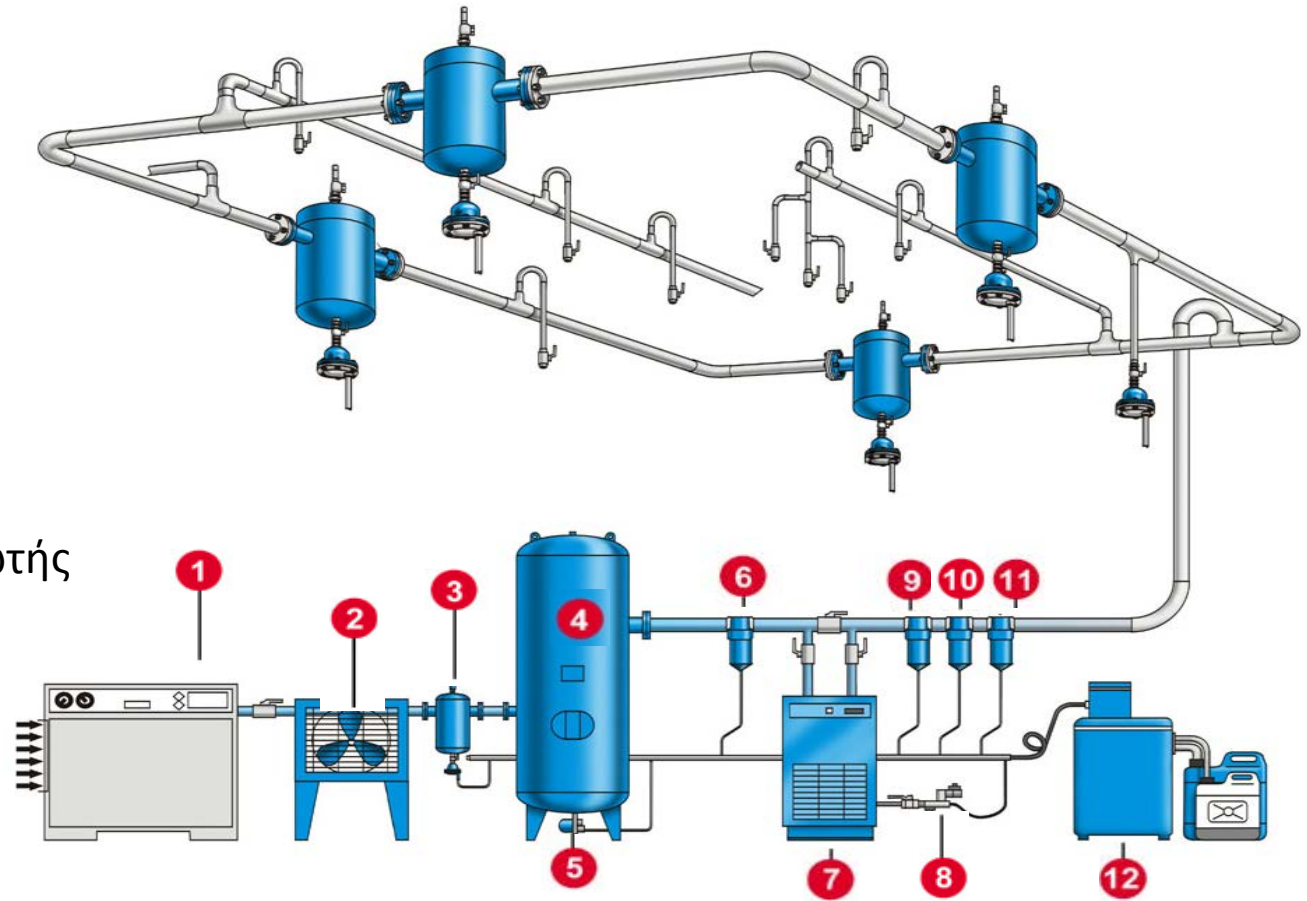
$P_2 * V_2$

T_2

Παραγωγή πεπιεσμένου αέρα (1/4)

- 1 Αεροσυμπιεστής
- 2 Ψύκτης
- 3 Διαχωριστής Συμπυκνωμάτων
- 4 Αεροφυλάκιο
- 5 Εκκένωση Συμπυκνωμάτων
- 6 Προ-φίλτρο
- 7 Ξηραντής
- 8 Αυτόματος Εκκενωτής
- 9/10/11 Κατηγορίες Φίλτρων
- 12 Διαχωριστής Νερού Λαδιού

Παραγωγή πεπιεσμένου αέρα (2/4)

Ο αέρας περιέχει στοιχεία που **καταστρέφουν** τα πνευματικά συστήματα.

Ποια είναι αυτά;

1. Νερό
2. Λάδι
3. Σωματίδια

Παραγωγή πεπιεσμένου αέρα (3/4)

Γιατί ο αέρας που χρησιμοποιούμε πρέπει να είναι καθαρός;

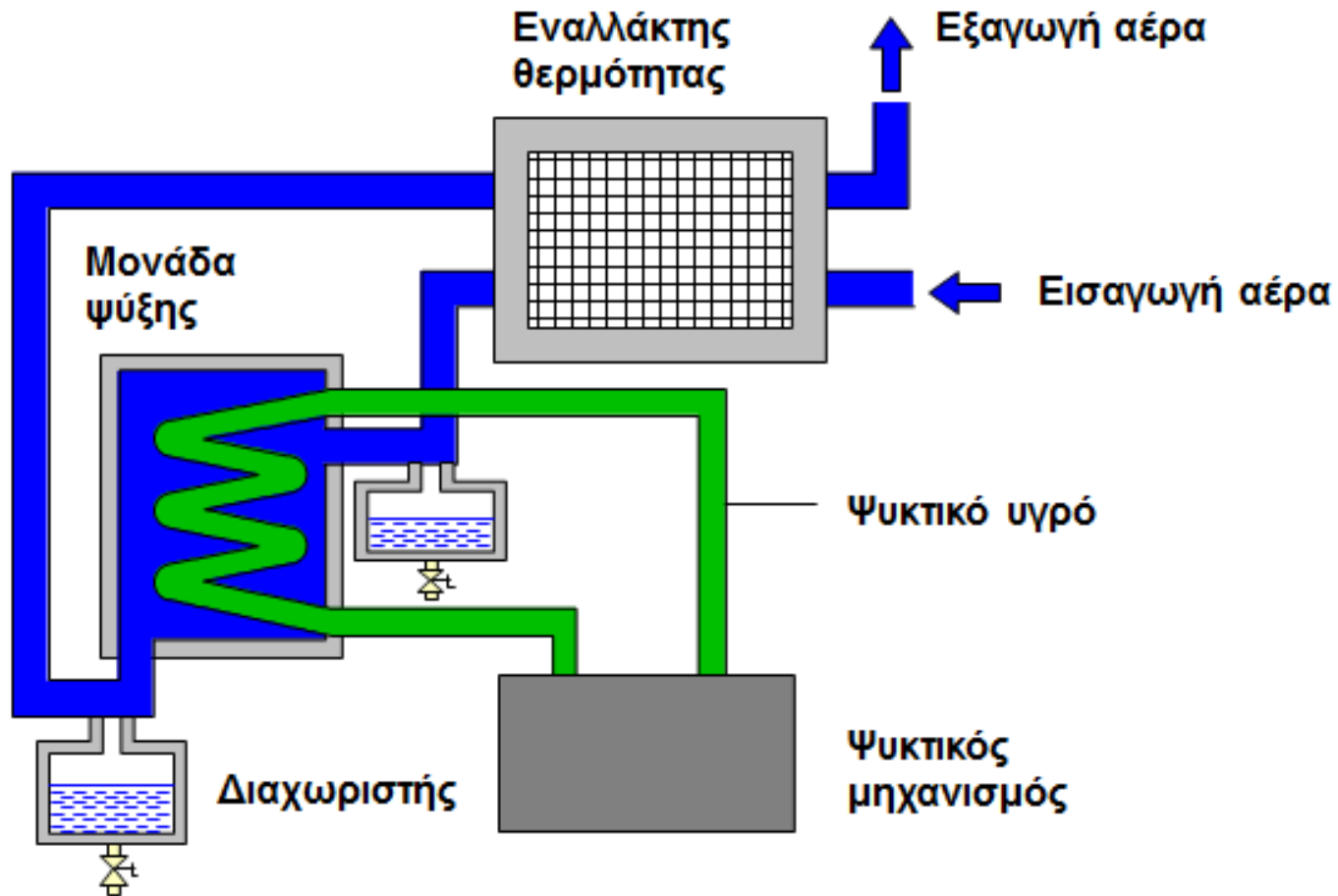
- Αποφυγή διάβρωσης των πνευματικών συστημάτων.
- Μείωση κατά πολύ της διάρκειας ζωής των συστημάτων.
- Επίτευξη μικρότερων ταχυτήτων εμβόλων

Παραγωγή πεπιεσμένου αέρα (4/4)

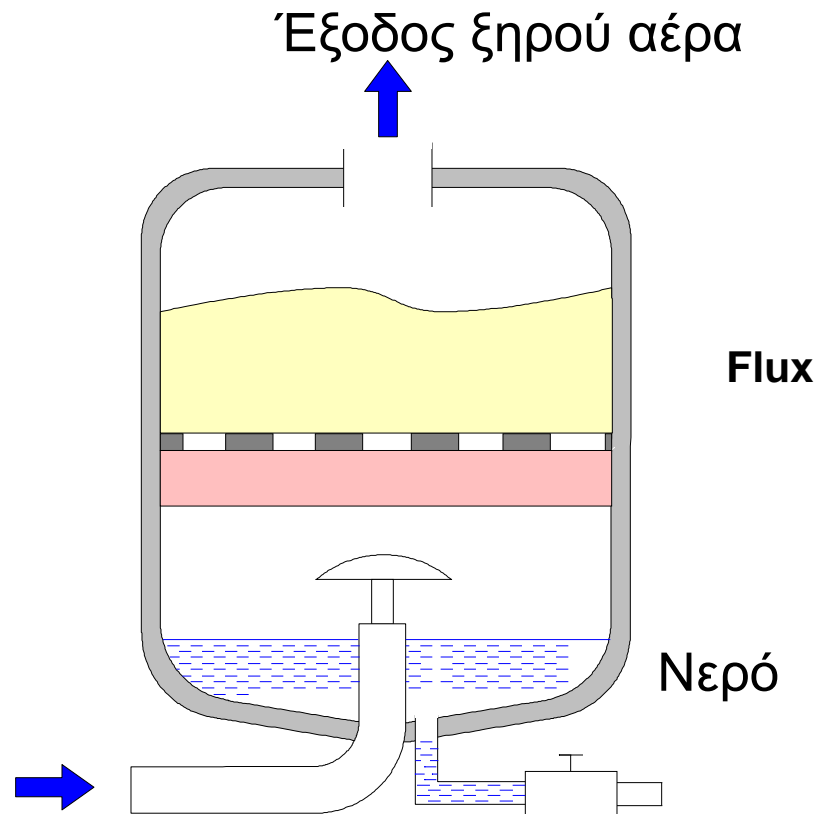
Τρόποι απομάκρυνσης νερού (υγρασίας) από τον αέρα:

- Με ψύξη
- Με απορρόφηση
- Με προσρόφηση
- Με φυγοκέντριση και πέρασμα από πορώδες φίλτρο

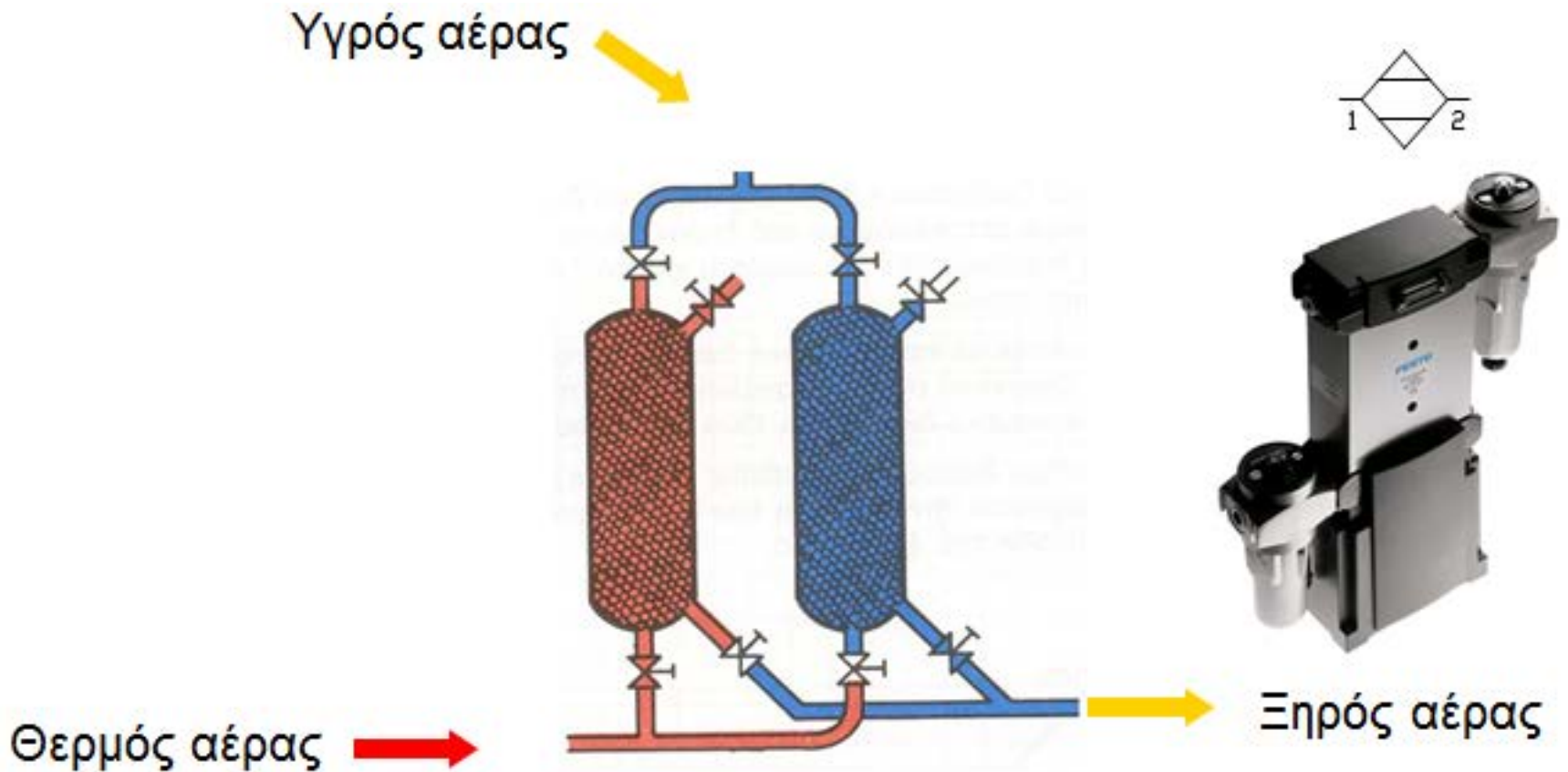
Ξήρανση του αέρα με ψύξη

Ξήρανση του αέρα με απορρόφηση

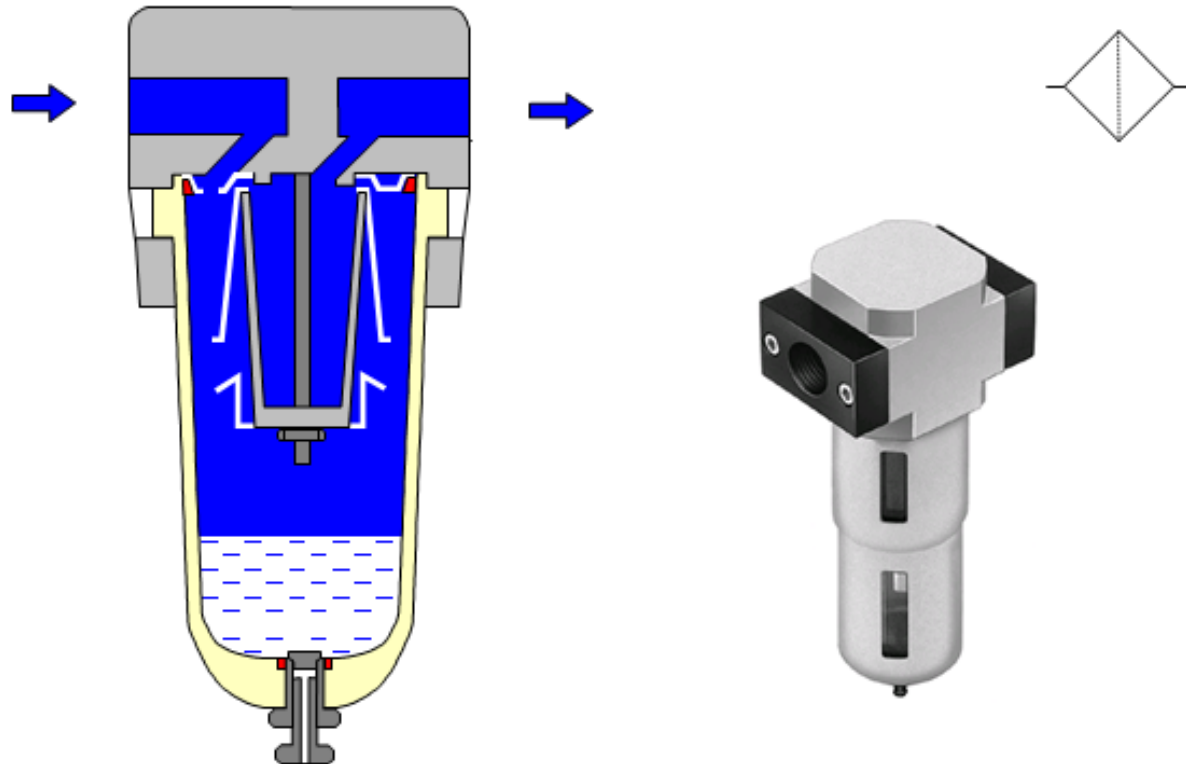

Ξήρανση του αέρα με προσρόφηση

Ξήρανση του αέρα με φυγοκέντριση

Ξήρανση του αέρα με φυγοκέντριση και πέρασμα από πορώδη υλικό (Φίλτρο πεπιεσμένου αέρα)

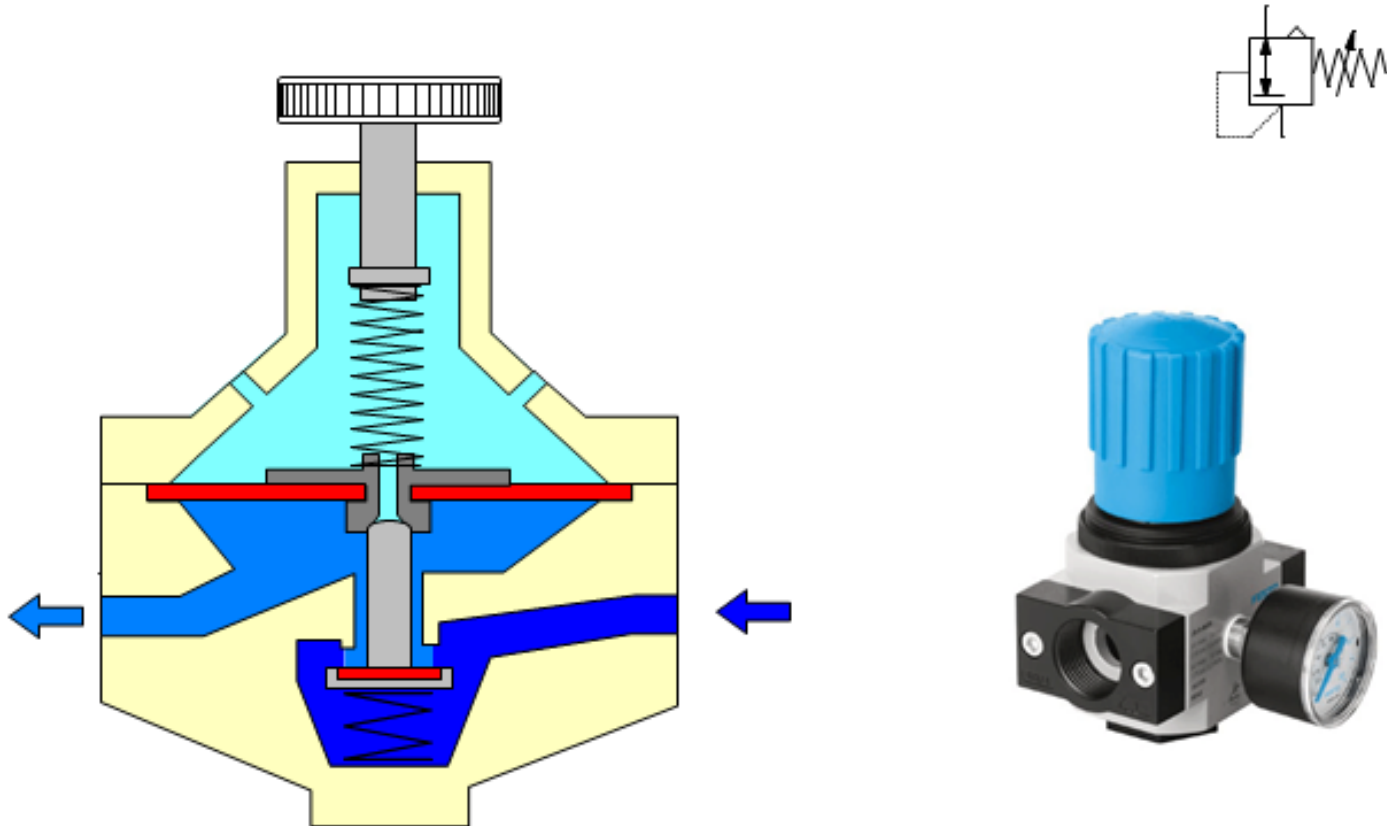

Προπαρασκευαστής Αέρα

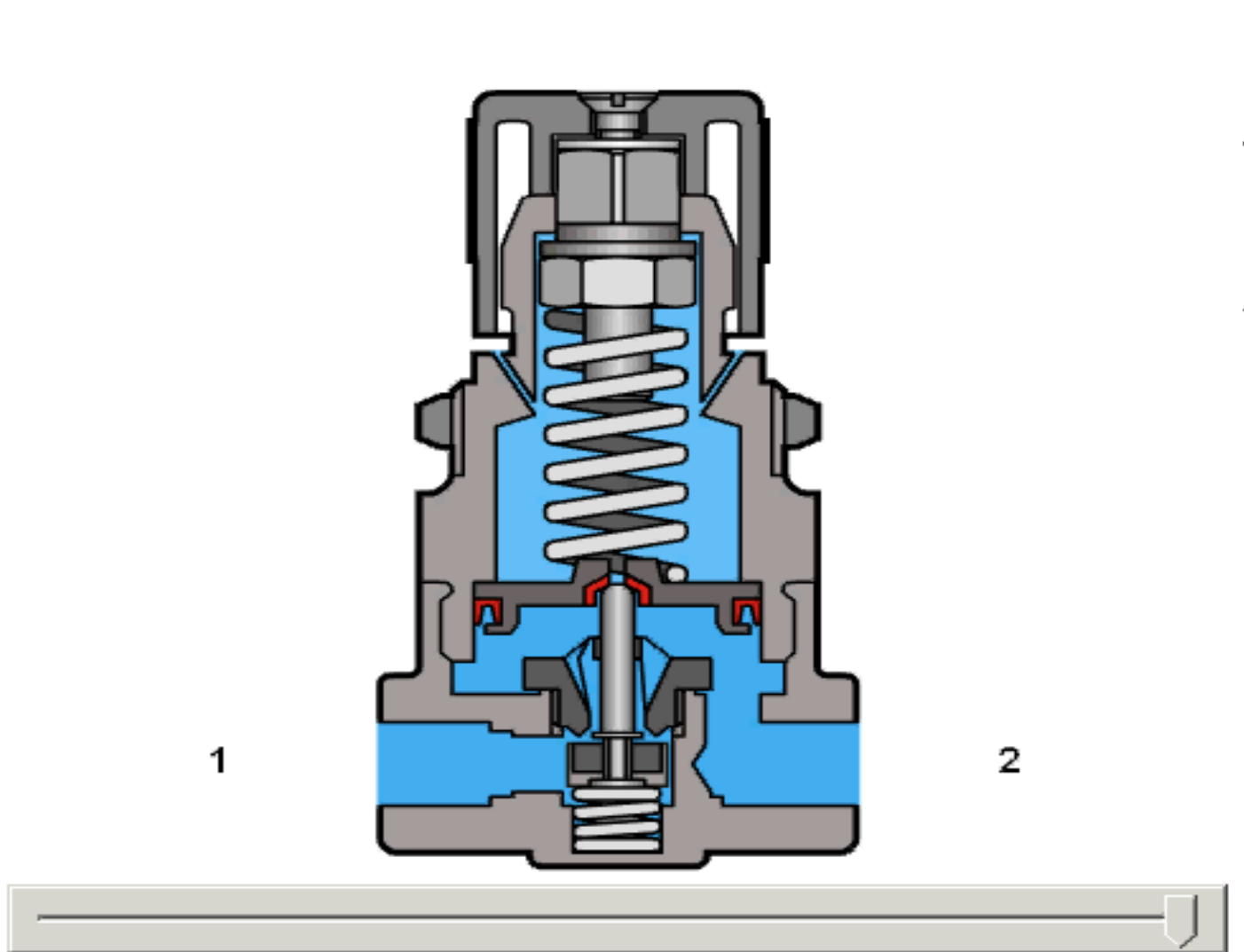

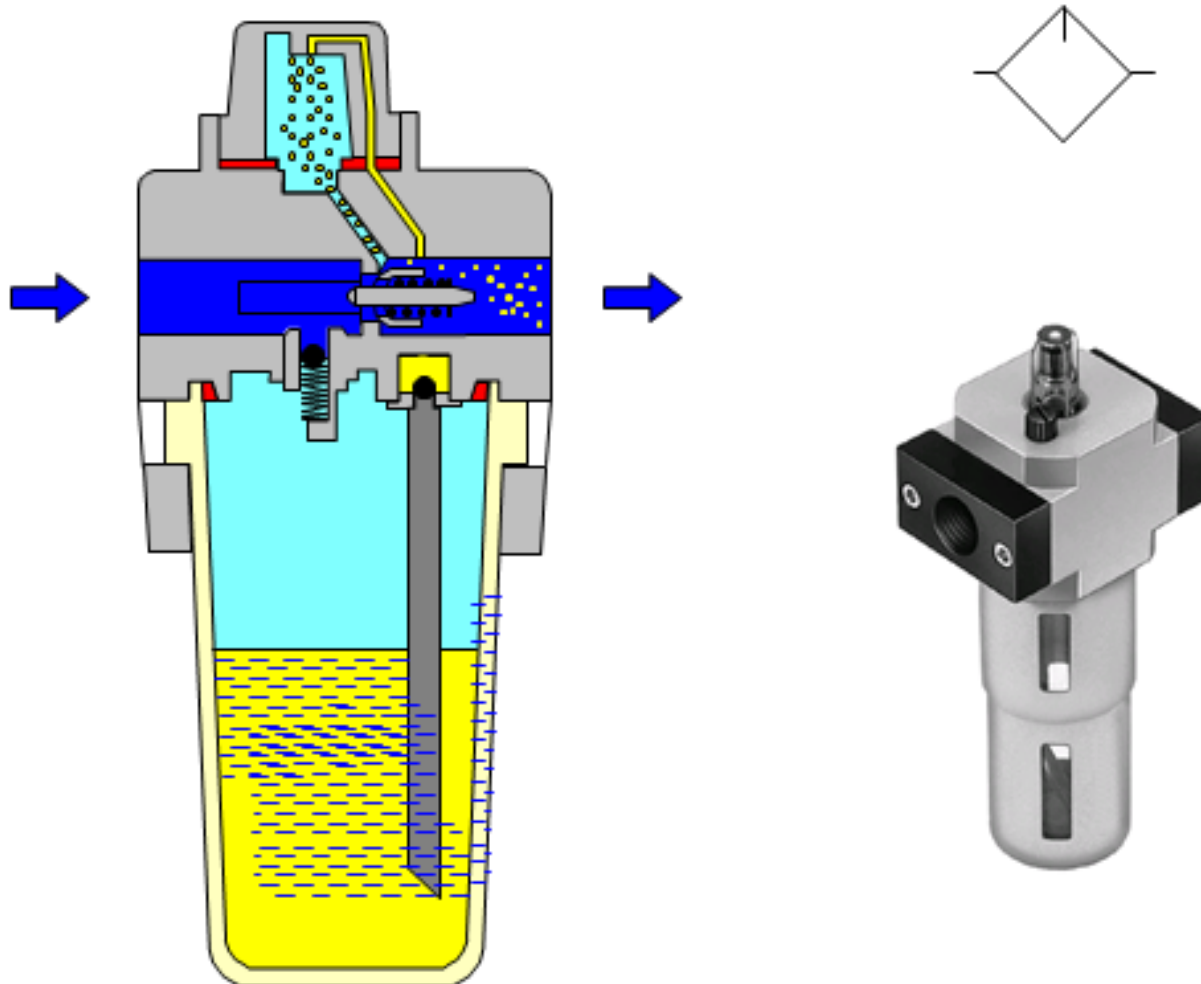
Ρυθμιστής πίεσης

Λειτουργία Ρυθμιστή Πίεσης

Ελαιωτήρας αέρα

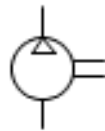
Υλικά προπαρασκευής αέρα

Σύμβολα παροχής και προπαρασκευής αέρα (1/2)

Παροχή αέρα

Αεροσυμπιεστής

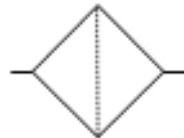
Αεροφυλάκιο

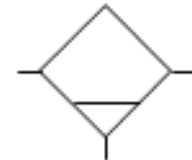
Διακλάδωση

Εξαρτήματα προπαρασκευής

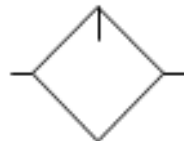
Φίλτρο

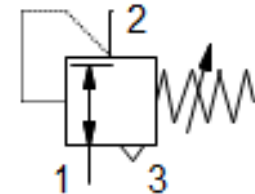
Εκκενωτής νερού

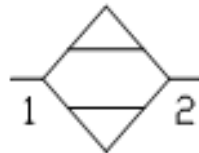
Λιπαντής

Ρυθμιστής πίεσης

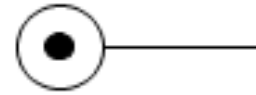

Ξηραντής

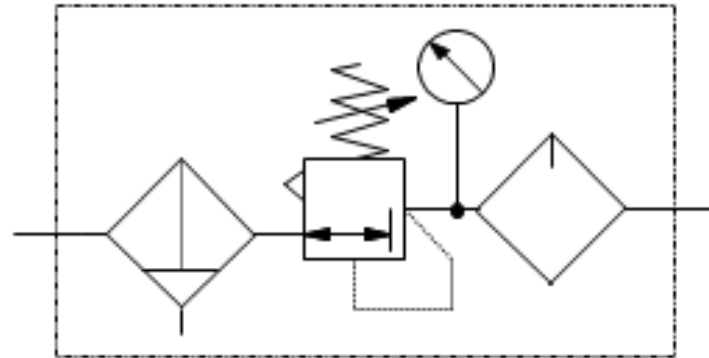

Σύμβολα παροχής και προπαρασκευής αέρα (2/2)

Παροχή αέρα

Πλήρες σύστημα προπαρασκευής

Απλοποιημένος συμβολισμός

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης